

seminarium varadiensis

Anul XI
Numărul
6 (74)
MARTIE
2015

Realizat de Seminarul Teologic Greco-Catolic „Sfinții Vasile, Grigore și Ioan”, Oradea

DESPRE ÎNGERI ȘI LUMEA LOR... (III)

În ceea ce privește ierarhia angelică, aceasta este complexă. Cel care ne oferă o viziune amplă în acest sens este Pseudo-Dionisie Areopagul. În concepția lui există nouă coruri cerești. Ordinul superior este format din 3 coruri – serafimii, heruvimii și tronurile. Serafimii, în veșnică mișcare în jurul realităților divine, îi încălzesc pe ceilalți îngeri de la căldura lor divină și aprind oamenii cu focul iubirii divine. Heruvimii se deosebesc prin puterea lor de a-L cunoaște și a-L vedea pe Dumnezeu, contemplând splendoarea Sfintei Treimi și de a transmite înțelepciunea lor îngerilor inferiori. Tronurile sunt de o curăție ridicată, aflându-se aproape de Dumnezeu. Spune Sf. Maxim Mărturisitorul că „Dumnezeu cel gânditor se odihnește pe tronurile îngerești, nu cu ființa, ci cu harul”. Ordinul mijlociu este format din Domnii, Stăpânii și Începătorii. Ierarhia inferioară este formată din Puteri, Arhangheli și Îngeri. Îngerii sunt cel mai aproape de oameni, iar Arhanghelii vestesc acestora și oamenilor tainele cele mari ale lui Dumnezeu.

Dintre cei mai cunoscuți amintim pe Arhanghelii Mihail, Gavril și Rafael. Sfântul Arhanghel Gavril a dus la cer rugăciunea Fecioarei Maria când petrecea în templu. El i se arăta adesea și-i descoperea taine negrăite. Îi aducea hrană îngerească în Sfânta Sfintelor. El a auzit cel dintâi despre taina întrupării lui Cristos, mai înainte decât toți îngerii. El a rostit cel dintâi numele lui Isus. El a pus nume Sfântului Ioan Botezătorul. El a vestit păstorilor că în Betleem S-a născut Mesia. El a cântat cel dintâi „Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!” (Luca 2, 14). El a descoperit magilor taina întrupării. El l-a liniștit pe Iosif când voia să o lase pe Fecioara Maria. El i-a poruncit să fugă în Egipt cu Pruncul și iarăși să se întoarcă în Nazaret.

Sfântul Arhanghel Mihail a primit un cult special din cele mai vechi timpuri atât în Orient cât și în

Occident. În calendarul Bisericii din Etiopia figurează 15 sărbători pe an în cinstea Sf. Mihail. Creștinii sirieni și coștii au în calendar șapte sărbători pe an. La Constantinopol, Împăratul Constantin a construit prima biserică închinată Sfântului Mihail, după care s-au mai construit și altele. În litaniiile tuturor sfinților, Sf. Mihail ocupă numărul doi, fiind invocat după Sf. Fecioară Maria.

În lupta noastră împotriva celui rău avem un ajutor de nădejde, ajutor pe care fiecare dintre noi îl primește de la Dumnezeu. Este vorba de îngerul păzitor care veghează asupra noastră tot timpul și, în ascuns, se luptă cu necuratul pentru ca acesta să nu ne ispitească. Avem foarte multe mărturii de la sfinți care au avut revelații ale sfinților Îngeri păzitori și care ne dau mărturie despre lupta ce o duc aceștia cu cel rău. Atunci când fiecare dintre noi își încheie viața sa pământească, îngerul păzitor ia sufletul nostru și îl duce la Isus – Judecătorul.

Despre îngeri s-au făcut studii impresionante, s-au spus multe și nu am reuși să parcurgem în totalitate informațiile despre ei. Ceea ce este important este ca fiecare dintre noi să cunoaștem faptul că ei există, că au datoria de a sluji lui Dumnezeu și omului și să credem acest lucru. Dacă stăm să ne gândim la liturgia bisericii, constatăm că există foarte multe tipuri de celebrări pentru îngeri. Ei sunt prezenți la orice oficiu liturgic de-al nostru și trebuie să conștientizăm acest lucru.

Oricât de copilăresc ni s-ar părea, fiecare dintre noi trebuie să redescopere rugăciunea la îngerul păzitor și să se roage lui, acea rugăciune pe care am învățat-o când eram copii și care ne dădea întotdeauna curaj, făcându-ne conștienți de faptul că îngerul nostru păzitor este tot timpul cu noi și ne apără de cel rău.

Pr. Anton CIOBA
Rector

POSTUL MARE ȘI NECESITATEA POCĂINȚEI

Am intrat în Postul Mare, timp care are ca scop pregătirea sufletelor noastre în vederea întâmpinării celei mai mari sărbători creștine, triumfătoarea Înviere a Domnului sau Sfintele Paști, cum le mai numim.

Pentru a ne putea regăsi într-o atmosferă de pocăință și reculegere, cum este creștinește să trăim aceste zile, să ne amintim că în trecut, mai ales în primele veacuri creștine, exista o ceremonie, la începutul postului, aceea a binecuvântării și presărării cenușii pe capetele credincioșilor care se practică și astăzi la romano-catolici în „miercurea cenușii”. Prin glasul preotului, Sfânta Biserică spunea: „Adu-ți aminte omule că praf ești și în praf (pământ) te vei întoarce” sau „Convertiți-vă și faceți pocăință”. Această ceremonie a cenușii, care în cultul nostru nu se practică, ne amintește datoria de a face pocăință.

Încă din cele mai vechi timpuri când oamenii au păcătuit, Dumnezeu le-a cerut, ca un semn extern în afara căinței interioare, să-și presare cenușă pe cap și să postească. Astfel, când Iov era spre sfârșitul suferințelor sale, dându-și seama că uneori a greșit grav înaintea Domnului, spune: „Mă declar vinovat înaintea Ta Doamne și fac pocăință în praf și cenușă” (Iov. 42,6). De asemenea, în V.T. se vorbește și în multe alte cazuri despre folosirea cenușii ca mijloc de manifestare a pocăinței.

Însuși Mântuitorul amintește de cenușă atunci când strigă: „Vai ție Horazine, vai ție Betsaida, că dacă în Tir și Sidon s-ar fi făcut minunile ce s-au făcut în voi, demult în sac și cenușă s-ar fi pocăit” (Mt. 11,21).

Acest ritual a presărării cenușii este de fapt o readucere aminte că suntem păcătoși și că trebuie să ne pocăim, adică să ne convertim. În plus, tot Mântuitorul nostru prin Sfântul Evanghelist Luca ne spune: „De nu veți face pocăință, cu toții veți pieri” (Lc. 13,5). Și întreaga Sa viață pe pământ a fost o smerenie și o pocăință neîntreruptă.

Mijlocul cel mai apropiat și la îndemâna fiecăruia pentru a ne predispune la pocăință este gândul la moarte. Deși în general tinerii se gândesc mai puțin la moarte, trebuie să o facem, bătrâni, adulți sau tineri, căci nimeni nu este scutit de moarte. Aceasta poate surveni în orice moment, neluând în seamă categoria de vârstă sau clasa socială.

Un vechi dicton latin spunea: „moartea le stă celor în vârstă la ușă, iar celor tineri, în cursă”, adică ascunsă undeva, de unde poate lovi oricând. Dacă cineva s-ar gândi în mod serios că în fiecare zi și în orice clipă poate muri, ar mai săvârși oare păcatul? Când suntem ispitiți să facem un păcat ar trebui să ne întrebăm de fiecare dată: „Dacă ar trebui să mor în acest moment, cum m-aș comporta, aș mai fi dispus să fac un lucru urât, mai ales un păcat de moarte?”. Sau cine se gândește și reflectă cu toată seriozitatea: „aceasta îmi poate fi ultima Sfântă Liturghie, ultima meditație, ultima spovadă, ultima împărtășanie”, nu s-ar strădui să o facă în modul cel mai bun cu putință?

Să ne imaginăm un episod din viața noastră când, aflându-ne într-o pauză, cu colegii la o discuție sau joacă, ar veni un preot între noi și ne-ar pune această întrebare: „ce a-ți face dacă vi s-ar spune că după zece minute veți muri?”. Toți poate, ar începe să spună: „aș căuta cât mai repede un preot să mă spovedesc și să mă rog Domnului să-mi ierte păcatele”. Însă fericit ar fi cel care și-ar vedea liniștit mai departe

de preocuparea momentului, ca urmare a faptului că are moartea prezentă în permanență în gândurile lui, indiferent ce face și ce vorbește și este pregătit în orice vreme să treacă la cele veșnice fără frica de osânda veșnică.

Tocmai această disciplină vrea să amintească cenușa de pe cap la ceremonia catolică din „miercurea cenușii” de la începutul postului, un fel de „memento mori”, „adu-ți aminte, omule, că ești praf și în praf te vei întoarce”.

Să ne întipărim bine în minte, așadar, gândul morții, care fie acum, fie mai târziu, cu siguranță ne așteaptă. Deoarece pentru omul ce se naște, moartea este singura certitudine pe care o are, toate celelalte fiind nesigure, aleatorii.

Să ne străduim a trezi căință profundă, sinceră, pentru toate păcatele trecutului nostru și să ne îndemnăm a trăi acest timp al Sfântului Post în umilință cu sentimente, convingeri și fapte de adevărată pocăință, spunându-ne și noi cu apostolul: „Acum e timpul potrivit, acum sunt zilele mântuirii” (2 Cor. 6,2).

Pr. Anton RUS
Asistent spiritual

IDEOLOGIA GENULUI

(III)

Rezumând ceea ce am parcurs în articolele precedente și continuând ideea doamnei profesoare Dina Merozzi, aceasta este, pe scurt, ceea ce se propune în cadrul ideologiei genului: fiecare este liber să aleagă modul propriu de a fi (masculin sau feminin) după alegerile și dorințele personale. După anul 1968 adeptele mișcării feministe și-au continuat lupta în vederea introducerii acestei ideologii a genului în testele legislative care apoi vor fi distribuite în întreaga lume. Anul 1989 este anul în care această ideologie are o accelerare foarte rapidă și neașteptată deoarece cade Zidul Berlinului, Imperiul Sovietic dispare, cade și ideologia marxistă în câmpul economic, comunismul nu mai este acel sistem care produce frică și astfel, liberalismul occidental se aliază cu teoriile de origine marxistă pe plan social pentru promovarea așa-numitelor „noile drepturi umane”.

Declarația revede în mod superficial cea din anul 1948, subliniind că toate ființele umane se nasc libere, egale între ele. (Totuși dacă stăm puțin și meditam, aceasta a spus-o deja Isus Cristos în urmă cu două mii de ani, deci nu este o noutate a declarației din 1948). Această declarație vine puțin modificată: „fiecare individ dispune de toate drepturile la libertate fără diferențe de rasă, sex, religie, limbă și alte diferențe de acest fel”. În acest „alte diferențe” s-a deschis un arc în care poate intra orice altceva. Acest discurs cu privire la interzicere discriminării derivă din articolul 7 al Declarației Universale a Drepturilor Omului care zice: „toți sunt egali fără nici o discriminare”. În aceeași declarație se spune că „familia este nucleul natural, fundamental al societății și are dreptul de a fi protejată de societate și de stat”. Însă, dacă în 1948 conceptul de familie era, în mod sigur, clar și fix pentru toți, acum există problema a ceea ce se înțelege prin termenul familie. Așadar, familia e nucleul natural, însă decid eu felul în care pot întemeia o familie, adică poate fi întemeiată chiar și de două femei sau doi bărbați – acesta este paradoxul cu care trebuie să ne confruntăm. Chiar și articolul

26 spune că „părinții au dreptul prioritar în alegerea educației copiilor”, dar unele dintre aceste articole vin impuse în mod excesiv, pe când altele sunt, simplu, ignorate ca și cum această Declarație Universală a Drepturilor Umane ar fi un supermarket: acestea se pot lua, celelalte le putem lăsa, în funcție de interesele diferitelor categorii. Există 28 de articole cu privire la drepturi și există articolul 29 referitor la datorii și obligații, care este foarte general, de unde se poate vedea dezechilibrul între drepturi și obligații și pe care îl putem vedea răspândindu-se în zilele noastre.

Ne vom opri acum asupra acestor noi drepturi umane care trebuie, într-un fel sau altul, promovate de învățământ: dreptul la sexualitate (care în mod normal provoacă diverse probleme și, astfel, pentru a încerca eliminarea lor trebuie adoptate **con** **t** **r** **a** **c** **e** **p** **t** **i** **a**, **a** **v** **o** **r** **t** **u** **l**, reproducerea in vitro – toate acestea, înțelese ca drepturi, înseamnă că în vederea respectării

lor statul trebuie să intervină), dreptul la căsătorii homosexuale, dreptul la alegerea caracterelor sexuale ale copiilor și dreptul la oportunități egale, un discurs care azi se aude foarte frecvent. Oportunități egale este înțeles în acest moment ca oportunități egale între bărbați și femei. Anul 2007 a fost anul oportunităților egale pentru toți și aceasta înseamnă șanse egale după rațiunile ideologiei genului, după părerea acestei noi entități de identificare sexuală care accentuează nevoia de exercitare a acestor drepturi pe care statul trebuie să le apere, într-un fel sau altul. Principalii inamici ai acestei noi lumi, ai acestui progres sunt religiile, care susțin și apără dreptul natural și tradițiile populare pentru că sunt în mare măsură bazate pe religie – așadar trebuie distruse și religiile și tradițiile populare, trebuie răsturnată această lume pentru a avea acel loc minunat, fără niciun fel de interdicții și în care totul va funcționa perfect.

(va urma...)

Florin BODE
Vicerector

SUFERINȚA ȘI MĂREȚIA CELIBATULUI

Creșterea constantă a numărului de celibatari este o mișcare istorică fără precedent. Celibatul a devenit un adevărat fenomen social. În 30 de ani proporția solitarilor s-a dublat, și asta în toate clasele sociale și în toate categoriile de vârstă. Există un celibat suportat și unul ales de bunăvoie, consimțit.

Un celibat sănătos

Se știe că oamenii căsătoriți trăiesc mai mult. Nu se poate spune însă că prezența unui partener este în mod necesar o garanție a fericirii. Fericirea nu are nimic de-a face cu statutul civil. Considerăm în mod eronat că fără parteneră nu suntem persoane întregi și că fericirea noastră depinde de o ființă unică și specială. Sufletul-pereche poate fi o iluzie sau un semn de dependență afectivă.

Celibatul comportă avantaje și dezavantaje. Cei care l-au ales constituie o categorie de celibatari care oferă independență, prospețime, pasiune. Pentru ca celibatul să nu devină o sursă de nefericire și dezastru, (cel doritor) trebuie să conștientizeze capcanele pe care le comportă o asemenea alegere. Solitudinea se poate transforma în izolare, de unde și necesitatea ca celibatarul să aibă o viață plină de activități. Dar ea poate sfârși prin a-l devora, dacă cel în cauză nu se gândește și la el însuși. Pentru a umple golul, cele mai recomandate sunt activitățile solitare sau sociale; unii se implică, de pildă, în mișcări de voluntariat.

O iubire gratuită

Nu ne facem preoți pentru a ne realiza. Dimpotrivă, căutăm să oferim celor de lângă noi o iubire gratuită, dezinteresată. Este valabil atât în vocația la căsătorie, cât și în cea pentru preoție. Acceptăm să fim preoți pentru că simțim o chemare de a ne dăruii celui alt. Trebuie găsit însă un echilibru, pentru că nu este ușor să trăiești o viață fără dragoste omenească. Chemarea preotului este de a-și pune darurile în serviciul poporului său, îndeosebi pe cel al iubirii. Celibatul sacerdotal este o aventură, este un dar ce trebuie cultivat neîncetat.

Să nu credeți că tânărul preot e pus la adăpost îndată ce este hirotonit. Un preot poate trăi zece-douăzeci și cinci de ani un celibat exemplar, și dintr-odată, spre 40-50 de ani, să se confrunte cu un uragan care să-i răvășească întreaga viață. Celibatul sacerdotal este un dar ce trebuie cultivat, el reprezentând o comoară pentru Biserica Catolică.

Evident, celibatul consimțit, în special cel al unui om al Bisericii, este o alegere care reprezintă un mister, dar care este, din punct de vedere social, mai bine acceptat. Altfel, în fața bărbaților sau a femeilor celibatate, ne întrebăm ce anume se ascunde în spate. Se spune că celibatarul este un perdant, care nu face nimic cu viața sa, sau chiar mai rău. Uneori ezităm

să-l invităm în mijlocul nostru. Totuși, celibatarul este o persoană liberă, și reprezintă o forță fantastică.

Un celibat vesel

Am spus-o deja, trăirea celibatului este ceva greu pentru mine. Dar care cuplu va putea spune că totul în viața sa este cool, încântător, bine trăit? Desigur că niciunul.

Unii oameni sunt făcuți, incontestabil, pentru a trăi un celibat vesel, luminos, asumat, izvor de bucurie. Eu sunt unul dintre aceștia. Nu sunt nicidecum mai bun decât un altul, dar, pur și simplu, am știut extrem de repede că o iubire particulară m-ar fi destabilizat. Și nu sunt mândru deloc pentru asta. V-o spune bătrânul mistreț singuratic care sunt azi. Privind în urmă, pot să spun că am trăit patruzeci și șapte de ani de adevărată fericire. Am fost făcut pentru o singură iubire: Dumnezeu și ceilalți, contopiți în mod inexorabil.

O parteneră m-ar fi împiedicat să-mi dăruiesc viața în totalitate lui Dumnezeu. Spunând aceasta, nu vreau să minimalizez cu nimic femeia. Dar cei care mă cunosc știu că am nevoie de această plenitudine, de bucuria iubirii pe care o încerc atunci când mă dăruiesc, mă ofer să mă las mistuit de cei pe care îi slujesc. Este libertatea și bucuria mea.

Dacă ar fi să o iau de la capăt...

Nu am niciun merit pentru faptul că am rămas fidel. Mi-a fost acordat un har deosebit. A fost suficient să-l cer. Mi-a fost de ajuns să mă gândesc că această dăruire totală unei ființe reprezintă un semn important în această lume erotizată. Și mai ales, trebuie trăit pășind pe urmele lui Cristos, celibatar prin forța împrejurărilor. Dacă astăzi ar trebui să-i spun din nou episcopului meu: „Ofer totul în slujba Bisericii”, aș face-o cu aceeași bucurie ca pe 3 iulie 1965, data hirotonisirii mele. Cu o bucurie suplimentară însă pentru toți acești ani fermecători, chiar dacă uneori au fost atât de dificili.

Dacă m-aș fi căsătorit, dacă aș fi avut copii, n-aș fi putut să mă ocup de ei așa cum ar fi trebuit. Mama îmi spunea mereu: „Guy, ești mereu gata să mergi în întâmpinarea celor aflați în suferință”. Cu siguranță, copiii mei ar fi fost niște gangsteri de primă clasă!

Suferință sau sublimare?*

Castitatea este asociată în general cu sexul. Este o interpretare insuficientă. Castitatea își află sensul în inima iubirii. Castitatea este o identificare profundă cu însuși Cristos și cu mama Sa, Maria, ea însăși fecioară. Maria este de o castitate absolută. Noi credem că doar preoții celibati trebuie să fie caști, dar pot fi la fel de bine și cuplurile căsătorite. După mai mulți ani de viață conjugală, există cupluri care decid să trăiască o viață de castitate, ca frate și soră.

(continuare în pag. 5)

Se abțin de la orice raport sexual și trăiesc această extraordinară experiență.

Castitatea nu poate fi abordată decât în contextul iubirii dăruite în totalitate. Este adevărat că a renunța la o iubire pe Pământ nu este un lucru deloc ușor, dimpotrivă. Iar noi, preoții, nu avem nici copii. Dar vorbim rar despre această spiritualitate atât de frumoasă, atât de măreață și de profundă pe care o putem trăi. Într-o lume ahtiată după sexualitate, celibatul și castitatea preotului sunt un semn extrem de puternic.

[...] În același timp, să nu uităm că asistăm periodic la nenumărate scandaluri. Dar aceste derapaje, greșeli ale preoților ar trebui să interogheze Biserica cu privire la celibat. Nicio ființă umană nu are dreptul să dispună de sexualitatea mea. Iar Biserica trebuie să facă lumină cu privire la celibatul obligatoriu.

A chema bărbați pentru a deveni preoți este de datoria sa. Dar a-i lega în mod absolut de celibat este cu totul altceva. Nenumărați bărbați căsătoriți, militanți ar putea să acceadă fără probleme la preoție, cu acordul Bisericii. Întâlnesc peste tot în Franța militanți experimentați, serioși, care ar putea îndeplini această misiune. Biserica poate să le-o permită. Biserica Ortodoxă (și cea Greco-Catolică) cunosc acest sistem. De ce nu și noi?

Celibatul ar rămâne un har special, matur, acceptat. A lega celibatul de preoție a devenit un subiect extrem de arzător în Biserică. Ea trebuie să reflecteze de urgență asupra acestui subiect.

Soția preotului ar intra în Biserică ca o colaboratoare a soțului ei. Biserica Catolică, unde numai bărbații au responsabilități, ar fi astfel deschisă față de femei. Iar faptul că unele dintre ele ar putea să acceadă la diaconat, pentru anumite sacramente, ar fi un alt lucru extraordinar. Atâtea femei militante (și femei-teologi!) și-ar afla în felul acesta locul în Biserică.

Această deschidere va trebui să aibă loc. Este datoria responsabililor din Biserică de a asculta poporul lui Dumnezeu, care îi cheamă să iasă din refuzul lor de a acorda soților rolul pe care însuși Cristos l-a atribuit unora dintre apostolii căsătoriți. A venit timpul ca Biserica să asculte strigătul poporului său.

Traducere din limba franceză: Vagabond de la bonne nouvelle, Guy Gilbert

Andrei Adam MOTYKA

Anul II

* Pentru o înțelegere mai bună a termenului, am preferat să redau explicația din DEX, București, 1996: sublimare – deplasarea energiei izvorâte din porniri instinctuale și egoiste spre atingerea unor scopuri altruiste și spirituale. (N. tr)

Îndemn către un prieten

Coboare-ntre noi speranța,
Cuvinte izvorâte din senin...
Ce leagă sufletul de cer,
Un cer de stele albastru plin.

Nimic din ochi să aibă preț
Decât iubirea sinceră lumină,
Și din lumina ei curată
Din nou iubire să revină.

O viață-ntreagă să fim robi,
Ai adevărului curat izvor
Și din luciditatea lui să luăm
Tot ce ne trebuie în viitor.

Să crezi în El și apoi în tine
Să crezi că El e prețul tău
Și din credință să închegi
Un giuvaier de frumuseți.

Cristi-Daniel NEAGOE

Anul I

MULȚUMESC CĂ AZI SCRIU ROMÂNEȘTE!

„Un preot fără știință e tot atât de stricăcios pentru biserică, ca un preot fără moralitate.” (T. Cipariu)

Nu-mi amintesc să fi citit, cel puțin în ultima perioadă, cuvinte mai pline de sens și care să mă pună pe gânduri atât de profund. S-a întâmplat vineri, 27 februarie, de la ora 12, cu prilejul evenimentului organizat de dr. Silviu Sana și lect. univ. dr. Radu Mureșan, denumit simplu: Oră deschisă pentru studenții Facultății de Teologie Greco-Catolică din Oradea. Având ca temă: Cărți vechi liturgice aflate în colecțiile speciale ale Bibliotecii Județene „Gheorghe Șincai” Bihor și aflată în succesiune perfectă cu expoziția documentară ce a comemorat 210 ani de la nașterea celui supranumit „Părintele filologiei românești” Timotei Cipariu, acțiunea a fost menită să ne întoarcă pe freamătul vremurilor de mult apuse, făcându-ne cunoștință cu o personalitate ce a stat la baza unui fundament salutar pentru „ADN-ul” poporului nostru. Mă refer, desigur, la efortul marelui cărturar blăjean, Timotei Cipariu, de a introduce și a populariza alfabetul latin pe întreg teritoriul unde se vorbea românește.

Despre epoca și formele adoptării alfabetului chirilic în scrierea limbii române, au existat multe păreri contradictorii. Potrivit unora, limba slavonă și caracterele chirilice au înlocuit limba latină și alfabetul latin în Biserica românească în secolul al X-lea și s-au consolidat în secolele următoare, ca urmare a impunerii acestora de către Imperiul Bulgar și ca reacție împotriva catolicismului. Însă Dimitrie Cantemir, în *Descriptio Moldaviae* (redactată în 1716 în latină), afirma că s-a scris cu litere latine până la Conciliul de la Florența (1432), adică timp de 400 de ani după schisma din 1054. Domnitorul Alexandru cel Bun, sfătuit de mitropolitul său, ar fi poruncit arderea cărților și textelor cu caractere latine și înlocuirea cu alfabetul chirilic și slavona, cu scopul de a împiedica răspândirea catolicismului în principatul Moldova. Mihail Kogălniceanu a susținut aceeași teză (în revista *Alăuta românească*, 1838).

Începând cu a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, preocuparea pentru ortografia limbii române s-a intensificat odată cu lupta dusă de Școala Ardeleană pentru demonstrarea latinității poporului și limbii române. La această luptă au contribuit printre alții Gheorghe Șincai, Petru Maior și Samuil Micu, lor revenindu-le meritul de a fi propus înlocuirea slovelor cu alfabetul latin, în scrierea limbii române.

Un rol hotărâtor în această direcție l-au avut și profesorul din „Mica Romă”, Timotei Cipariu. În filologia română, este întemeietorul școlii de etimologie a limbii și, totodată, primul filolog care a sistematizat o gramatică a limbii române, editând la acea vreme cea mai bună și mai bogată gramatică și sintaxă a limbii române, în dorința de a pune capăt „caprițelor ortografice din literatura ardeleană”. De asemenea,

de notat este că începând cu anul 1835, cel mai mare număr de lucrări, tipărite în întregime cu litere latine, s-a înregistrat în Transilvania, în tipografia de la Blaj, al cărei director era Timotei Cipariu. Tot el a înființat și a condus cea dintâi publicație românească, *Organul luminării*, scrisă în întregime în alfabet latin. Desigur că nu și-a uitat nici vocația preoțească și s-a preocupat și de editarea cărților bisericești. Pentru noi, tinerii teologi, dovadă ne este chiar *Orologhionul* pe care îl folosim zilnic, în prefața căruia stă scris: „AMINTIRII LUI TIMOTEIU CIPARIU CELUI CARE ÎNAINTE CU UNASUTĂ ANI LA A.D. 1835 A TIPĂRIT LA BLAJ PENTRU FOLOSUL BISERICII ȘI AL NEAMULUI ATUNCI ÎNTÂIA-OARĂ CU LITERE STRĂBUNE ACEASTĂ CARTE”.

Așadar, acest colocviu a constituit o scurtă introducere în istoria cărților de cult românești și evoluția limbajului liturgic, acoperind astfel o latură, care din motive ce țin de timp și de numărul redus de ore, nu se reușește a fi dezbătută în cadrul cursurilor noastre de liturgică.

Închei prin cuvintele lui Timotei Cipariu, ce trădează sentimentul profund de mândrie națională trăit de acest „stâlp al limbei”, cleric greco-catolic, căruia îi datorăm dezvoltarea ulterioară a culturii românești, precum și grăbirea procesului de înlocuire a alfabetului chirilic cu cel latin, în special în cărțile liturgice:

„Dea Cerul ca, precum toți suntem de un sânge, toți ne-am îndulcit de la sânul mamei noastre cu aceleași cuvinte dulci, toți ne suntem frați, – oricât ne despart munții și văile și oricât ne împart stările politice și confesiunile religioase, – tot una să fim, o națiune, o limbă, o literatură”.

Antoniuc SUCIU

Anul III

18 SCUZE (DEMASCATE!) PENTRU A NU TE RUGA

„A te ruga nu este o pierdere timp, a-l adora pe Dumnezeu nu este o pierdere de timp, a-l lăuda pe Dumnezeu nu este o pierdere de timp” (Papa Francisc).

De câte ori i-am auzit pe prietenii noștri invocând aceste scuze... Și de câte ori le-am utilizat și noi... Și am pus deoparte raportul nostru cu Domnul pentru motive ca acestea...

Vrem sau nu, toți ne regăsim (în măsură mai mare sau mai mică), în aceste 18 scuze. Sperăm ca tot ceea ce vom spune să vă fie util pentru a putea explica prietenilor voștri de ce nu sunt suficiente aceste scuze și pentru a putea să aprofundați cât de importantă este rugăciunea în viața noastră.

1. Mă voi ruga când o să am mai mult timp, acum sunt ocupat.

RĂSPUNS: Știi ce am descoperit de-a lungul vieții? Că momentul ideal și perfect pentru a te ruga nu există! Ai întotdeauna ceva de făcut, ceva urgent de rezolvat, cineva care te așteaptă, o zi complicată în fața ta, multe responsabilități... Mai degrabă, dacă într-o zi vei descoperi că ai timp în plus, îngrijorează-te! Nu faci bine ceva. Momentul cel mai bun pentru a te ruga este astăzi!

2. Mă rog doar când am dispoziția necesară, pentru că, dacă nu o am, dau dovadă de multă ipocrizie.

RĂSPUNS: Dimpotrivă! A te ruga când ai dispoziția necesară este foarte simplu, o face oricine, dar a te ruga când nu ai chef, când nu ești motivat, acest lucru este eroic! Este și mai meritoriu pentru că te-ai învins pe tine însuși, a trebuit să lupți. Este un semn că ceea ce te pune în mișcare nu e doar voința ta, ci iubirea față de Dumnezeu.

3. Aș vrea... dar nu știu ce să zic.

RĂSPUNS: Cred că Dumnezeu a anticipat acest lucru, pentru că știa deja că se putea întâmpla asta și ne-a lăsat un ajutor foarte important: psalmii (care sunt o parte a Bibliei). Sunt rugăciuni compuse de însuși Dumnezeu și atunci când recităm psalmii învățăm să ne rugăm cu aceleași cuvinte ale lui Dumnezeu. Învățăm să cerem pentru necesitățile noastre, să îi mulțumim, să îl lăudăm, să îi arătăm pocăința noastră, să ne manifestăm bucuria. Roagă-te cu Sfânta Scriptură și Dumnezeu îți va da cuvintele potrivite.

4. Azi sunt prea obosit ca să mă pot ruga.

RĂSPUNS: Bine, înseamnă că ai avut o zi în care te-ai dăruit, te-ai agitat mult. Bineînțeles că ai

nevoie de odihnă. Odihnește-te în rugăciune. Când te rogi și te întâlnești cu Dumnezeu, te reconectezi cu tine însuși, Dumnezeu îți dă pacea pe care poate nu ai avut-o într-o zi încărcată. Te ajută să vezi ceea ce ai trăit în timpul zilei, dar într-un mod divers. Te reînnoiește. Rugăciunea nu te epuizează, ci este chiar cea care îți reface forțele interioare!

5. Când mă rog nu „simt” nimic.

RĂSPUNS: Se poate, dar este ceva de care nu te poți îndoi. Chiar și dacă nu simți nimic, rugăciunea te schimbă, te face din ce în ce mai bun, pentru că întâlnirea cu Dumnezeu ne transformă. Când întâlnești o persoană foarte bună și o ascuți pentru un anume timp, ceva bun de la acea persoană rămâne în tine; imaginează-ți dacă e vorba de Dumnezeu!

6. Sunt prea păcătos ca să mă rog.

RĂSPUNS: Perfect, bine ai venit în clubul nostru!

În realitate suntem toți foarte păcătoși. Acesta este motivul pentru care avem nevoie de rugăciune. Rugăciunea nu este pentru cei perfecți, ci pentru cei păcătoși. Nu este pentru cei care au deja totul, ci pentru cei care descoperă câtă nevoie au de ea.

7. Cred că, atunci când mă rog, pierd timpul, de aceea prefer să ajut pe alții.

RĂSPUNS: Îți propun ceva: nu opune aceste două realități, fă-le pe amândouă

și vei vedea, că atunci când te rogi, capacitatea ta de a iubi și de a ajuta pe alții crește mult, pentru că, atunci când suntem în contact cu Dumnezeu lăsam să iasă din noi tot ceea ce e mai bun!

8. De ce să mă rog dacă Dumnezeu nu îmi răspunde niciodată? Nu îmi dă ceea ce îi cer.

RĂSPUNS: Când un copil cere părinților tot timpul dulciuri sau toate jucăriile din magazin, părinții nu îi dau tot ceea ce el cere, pentru că educația presupune a învăța să știm să așteptăm. Câteodată Dumnezeu nu ne acordă tot ceea ce noi cerem pentru că El știe ceea ce este mai bine pentru noi. Și, câteodată, a nu avea totul, a simți vreo necesitate, a suporta vreo suferință, ne ajută să renunțăm puțin la comoditatea în care trăim și să deschidem ochii la ceea ce este esențial. Dumnezeu știe bine ce anume ne acordă.

9. Dumnezeu știe deja de ce anume am nevoie.

RĂSPUNS: E adevărat, dar vei vedea că rugăciunea îți va face un mare bine. A învăța să cerem ne face să fim mai buni la inimă.

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

10. Mi se pare absurdă această istorie de a repeta mereu rugăciunile.

RĂSPUNS: Când iubești pe cineva, nu te-ai întrebat niciodată de câte ori i-ai repetat că îl iubești? Când ai un prieten bun, de câte ori nu îl chemi pentru a discuta și a ieși împreună? O mamă de câte ori nu repetă față de fiul său gestul de a-l mângâia și de a-l săruta? Sunt lucruri în viață pe care le repetăm des și nu ne obolesc nici nu ne plictisesc, pentru că sunt din dragoste. Și gesturile de dragoste aduc mereu o noutate în sine.

11. Nu simt necesitatea de a o face.

RĂSPUNS: Se întâmplă din multe motive, iar unul dintre cele mai frecvente astăzi este acela că uităm în viața cotidiană să ne hrănim sufletul. Facebook, ocupații, logodnici, școală, hobby... Suntem plini de preocupări, dar niciuna din ele nu ne ajută să facem liniște în noi înșine pentru a ne pune întrebări fundamentale: Cine sunt? Sunt fericit? Ce vreau de la viața mea? Cred că atunci când trăim mai mult în simfonie cu aceste întrebări, foamea de Dumnezeu apare în mod natural... Și dacă nu apare? Cere-o, roagă-te și cere-i lui Dumnezeu darul de a experimenta foamea de Dragostea lui.

12. Mă rog mai bine când am o „mică pauză” în timpul zilei.

RĂSPUNS: Nu-i da lui Dumnezeu doar ce îți mai rămâne din timpul tău! Nu îi lăsa firimiturile din viața ta! Dă-i ce e mai bun din tine, momentul cel mai bun din viața ta, când ești mai lucid și mai conștient! Dă-i lui Dumnezeu ce este mai bun din viața ta, nu ceea ce îți prisosește.

13. A mă ruga mă plictisește mult. Rugăciunea ar trebui să fie mai distractivă.

RĂSPUNS: Gândește-te bine și vei vedea că în realitate lucrurile mai importante din viață nu sunt foarte distractive, dar cât sunt de importante și necesare! Câtă nevoie avem de ele! Poate rugăciunea nu te distrează, dar cât de mult îți umple inima! Ce preferi?

14. Nu mă rog pentru că nu știu dacă este Dumnezeu cel care îmi răspunde, sau sunt eu însumi cel care îmi dau răspunsurile.

RĂSPUNS: Când te rogi cu Sfânta Scriptură, meditănd Cuvântul lui Dumnezeu, poți avea o mare

certitudine. Ceea ce ascuți nu sunt cuvintele tale, ci e același Cuvânt al lui Dumnezeu care vorbește inimii tale. Nu este niciun dubiu. Este Dumnezeu cel care îți vorbește.

15. Dumnezeu nu are nevoie de rugăciunile mele.

RĂSPUNS: Este adevărat, dar cât de fericit se va simți văzând că fiul său își amintește de El! Și nu uita că, în realitate, acela care are mai multă nevoie ești tu!

16. De ce să mă rog dacă am deja tot ceea ce am nevoie?

RĂSPUNS: Papa Benedict al XVI-lea spunea că acel creștin care nu se roagă este un creștin supus riscului; și e adevărat. Cine nu se roagă, se găsește într-o stare de risc iminent de a-și pierde credința, și lucrul cel mai rău este că aceasta se va întâmpla puțin câte puțin, fără a-și da seama. Fii atent ca, gândind că ai totul, să nu rămâi fără ceea ce contează mai mult: Dumnezeu în viața ta.

17. Sunt deja mulți care se roagă pentru mine.

RĂSPUNS: Ce frumos să ai multă lume care te iubește și pentru care ești cu adevărat important. Cred deci, că ai multe motive să te rogi și tu, începând de la cei care deja se roagă pentru tine. Pentru că iubirea se plătește cu mai multă iubire!

18. Nu e ușor să o spun... dar nu am o biserică în împrejurimi.

RĂSPUNS: A te ruga într-o biserică este frumos, dar pentru a te ruga nu este necesar să mergi la biserică. Ai mii de posibilități: roagă-te în camera ta sau într-un loc liniștit al casei (amintesc că eu mergeam pe acoperișul blocului unde locuiam pentru că era liniște și vântul îmi vorbea de prezența lui Dumnezeu), du-te în pădure sau recită rozariul în autobuzul care te duce la serviciu sau la universitate. Dacă poți, mergi într-o biserică, dar vezi? Sunt și alte locuri adecvate pentru a te ruga.

Traducere din limba italiană: 18 scuse (sfatate!) per non pregare, Părintele Juan José Paniagua

Gabriel BEITA

Anul III

COLECTIVUL DE REDACȚIE

Coordonator: pr. Anton CIOBA

Redactor: Antoniu SUCIU

Din redacție: Cristian BONȚE, Mihaela DANCIU, Andrei MOTYKA, Cristian NEAGOE, Antoniu SUCIU

ADRESA REDACȚIEI

Seminarul Teologic Greco-Catolic,
Parcul Traian, 20, Oradea, Bihor, România.

E-mail: seminaroradea@yahoo.com

www.seminaroradea.ro